

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32433>

Özet

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ), gebelik sürecindeki kad?nlar?n do?al do?um yapma becerilerine dair sahip olduklar? **öz yeterlilik** inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçe?in Türkiye uyarlamas?, Hilal Karadeniz taraf?ndan 2019 y?l?nda Ege Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü'nde yüksek lisans tezi olarak ger?ekle?tirilmif tir. Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türk toplumunun kültürel ve dilsel yap?s?na uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerini ara?tırmay? hedeflemiştir. Ölçek, anne adaylar?n?n do?um a?r?s? ile ba?a ç?kma, vücutlar?na güvenme ve sa?lık personeliyle i? birli?i yapma gibi konulardaki inançlar?n? de?erlendiren 9 maddeden olumaktadır.

Anahtar Kelimeler

Vajinal do?um, öz yeterlilik, do?um, gebelik, do?um korkusu, ölçek uyarlama, psikometri

Yazarlar

Hilal Karadeniz

Amaç

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ), gebe kad?nlar?n vajinal do?um sürecini ba?ar?yla yönetebileceklerine dair algıladıkları **yeterlilik** düzeyini belirlemek amacıyla uyarlanmıftır. Ölçe?in temel amacı, do?um öncesi dönemde annenin psikolojik hazırlı?n? ve do?um eylemine yönelik olumlu beklentilerini nicel olarak ölçmektir. Bu sayede, düşük öz yeterlilik düzeyine sahip olan ve dolay?s?yla do?um korkusu ya?ama riski ta?yan anne adaylar? erken tespit edilebilir ve gerekli müdahaleler planlanabilir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Teorisinin temelini olumturan **öz yeterlilik** (Self-Efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. Spesifik olarak, bu yap? anne adaylar?n?n fizyolojik ve psikolojik kapasitelerine duyduklar? inanc? ifade eder. Öz yeterlilik, bir bireyin belirli bir görevi veya durumu ba?ar?yla yönetme yetene?ine olan inanc?dır. VDÖYÖ ba?lam?nda, bu inanç, do?um sanc?larla ba?a ç?kma, vücudun do?al süreçlerine güvenme ve do?umun zorluklar?na kar?? hazırlıkl? olma gibi boyutlar? kapsamaktadır.

Ölçülen yap?, yalnızca fiziksel yeterlili?i de?il, aynı zamanda annenin çevresel faktörlerle (sa?lık personeli, aile deste?) etkile?im kurma ve bu etkile?imleri do?um lehine kullanma becerisine olan inanc?n? da içerir. Yüksek öz yeterlilik, genellikle daha az kayg?, daha iyi a?r? yönetimi ve daha olumlu vajinal do?um deneyimleri ile ili?kilendirilmektedir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi bo? b?rak?lm?? olsa da, Hilal Karadeniz'in yüksek lisans tezi (2019) kapsam?nda ölçe?in Türk kültürü için yap? geçerlili?i ve kapsam geçerlili?i incelenmi?tir. Uyarlama çal??malar?nda geçerlik, genellikle dilsel e?de?erlik, uzman görüş?leri (kapsam geçerli?i) ve faktör analizi (yap? geçerli?i) yöntemleriyle sa?lan?r. Ölçe?in maddelerinin vajinal do?um öz yeterlili?i kavram?n? yeterince temsil edip etmedi?i uzman görüş?leriyle de?erlendirilmi?, ard?ndan istatistiksel analizlerle ölçe?in faktör yap?s?n?n orijinal yap?y? koruyup korumad??? test edilmi?tir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi sunulmam??t?r. Ancak bir **uyarlama** çal??mas?nda güvenilirlik, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve genellikle test-tekrar test yöntemleriyle de?erlendirilir. Karadeniz (2019) tezinde, ölçe?in iç tutarlılık katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde olmas? beklenir; bu, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (vajinal do?um öz yeterlilik) ölçme konusunda tutarlı oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin Türk toplumuna uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n do?rulanmas? amac?yla faktör analizleri uygulanm??t?r. Bu analizler, 9 maddelik ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu tespit etmek için kullan?lm??t?r. Faktör yüklerinin yeterli düzeyde olmas?, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yap? ile güçlü bir ili?kisi oldu?unu teyit eder ve ölçe?in yap? geçerlili?ine önemli katkı sa?lar.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) çal??mas? sonucu elde edilmi?, kendini de?erlendirme türünde bir psikometrik ölçektir.

Format: 9 maddelik, tek boyutlu oldu?u varsay?lan, Likert benzeri derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Gebe kad?nlar/Anne adaylar?.

Ya? Grubu: Do?urganlık ça??ndaki gebe bireyler (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki gebelik sürecinde olan ve vajinal do?um yapmas? beklenen kad?nlar.

Test Metodolojisi: Bireylerden her bir maddeye ne kadar kat?ld?klar?n? 0 ("Kat?lm?yorum") ile

10 ("Kat?l?yorum") aras?nda bir aral?ta derecelendirmeleri istenir. Yüksek puanlar, yüksek vajinal do?um öz yeterlili?i inanc?n? gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öz yeterlilik inanc?, do?um eylemi, pelvik yap?, gebelik psikolojisi, adaptasyon, psikometrik özellikler

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: hilalkaradeniz1993@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (Tez çal??mas? s?ras?nda ba?l? oldu?u kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i'nin Türk toplumuna uyarlamas? 2019 y?l?nda tamamlanm??t?. Ölçek, yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?inden, akademik ve klinik amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar (Hilal Karadeniz) veya tez dan??man? ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in tam metnine ve detayl? psikometrik raporuna YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir. Tezin yay?mland??? link: tez.yok.gov.tr

Kaynaklar

Karadeniz, H. (2019). *Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ)'nin Türk toplumuna uyarlanmas?*. Ege Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

vajinal-dogum-oz-yeterlilik-olcegi-vdoyo-toad.pdf

Vajinal Do?um Öz Yeterlilik Ölçe?i (VDÖYÖ) Maddeleri

Derecelendirme: 0-Kat?lm?yorum 10-Kat?l?yorum

Rahat bir ?ekilde vajinal do?um yapabilece?ime güveniyorum.

Ba?ar?l? bir do?um için pelvik (le?en kemi?i) yap?ma ve tüm vücut yap?ma güveniyorum.

Bebe?imin vajinal yolla do?mas? için yeterli beslenmem gerekti?ini biliyorum.

Vajinal do?um süresince, do?um sanc?lar? ile ba? edebilece?ime güveniyorum.

Vajinal do?um süresince kendimi idare edebilir ve kendimle ba? edebilirim.

Vajinal do?um s?ras?nda sa?lık personeli ile i? birli?i içinde olaca??ma eminim.

Do?umda sorunlar ortaya ç?karsa, bunlarla ba? etmemi sa?layacak birden fazla yöntemim var.

Vajinal do?umun zorluklar?na kar?? haz?rl?kl?y?m.

Ailemin deste?i, vajinal do?umun zorluklar?n?n üstesinden gelmem için bana güç verir.

ARABPSYCHOLOGY.COM